

**Van gezin tot gemeenschap:
ouderschap en maatschappelijke participatie**

Een onderzoek naar de relatie tussen volwassenen met en zonder kinderen en de mate van maatschappelijke participatie.

Student: Suzanne Rijkse (S5010438)

Begeleider en eerste beoordelaar: dr. M. Wiertsema

Tweede beoordelaar: dr. R.E. Bossenbroek

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Bachelorwerkstuk Pedagogische Wetenschappen

Juni 2024

Aantal woorden: 4963

Abstract

Aim. In a society with rising mental health problems, understanding how to reduce or prevent them is crucial. Studies show that community activities can help reduce symptoms like depression. Adults with children may have larger social networks, while childless adults might have smaller networks. Since the level of involvement can be different between adults with and without children, it is important to explore this difference for these two groups. This study explores the difference in community engagement between adults with and without children, focusing on neighborhood activities and sport club participation, with gender as a moderating factor. **Method.** This study used data from the National Child Development Study (NCDS) of 1958, which tracks over 17,000 children born in the same week in March in Great Britain. The sample included 9790 adults aged 50-51, with 4821 males (49%) and 4968 females (51%). Multiple regression analysis was performed to examine the relation between having children or not and the level of community involvement. **Results.** The results showed no significant relation between parenting and neighborhood activities, nor did gender significantly affect this relation. Similarly, there was no significant relation between parenthood and sport club activities, and the effect of gender was not significant. **Discussion.** Contrary to expectations, this study found that being a parent or not, and gender, did not significantly affect community involvement. Further research should explore other factors like child age, culture and income on how parents engage with their community.

Keywords: Community engagement, Parenthood, Childless, Sport club participation, Neighborhood participation

Inleiding

In het afgelopen jaar heeft meer dan een kwart van de volwassen Nederlanders te maken gehad met psychische problematiek, zoals angststoornissen, alcohol- en druggerelateerde stoornissen of depressieve stoornissen (Trimbos-instituut, 2022). Een belangrijke rol voor het verminderen of verhinderen van zulke psychische problematiek is weggelegd voor maatschappelijke participatie (Wang et al., 2019). Maatschappelijke participatie betekent het op persoonlijk zinvolle wijze verbonden zijn met anderen via deelname aan netwerken op diverse gebieden, zoals familie, kerk, werk, buurt en vrije tijd (Holt-Lunstad & Lefler, 2021). Zo laat verschillend onderzoek zien dat er een samenhang is tussen maatschappelijke participatie en minder depressieve symptomen (Chiao et al., 2011) en dat in buurten met hoge deelname aan sociale activiteiten, zoals deelname aan sportclubs, depressie minder vaak voorkomt (Wang et al., 2019). Een actieve deelname aan verschillende maatschappelijke activiteiten kan bijdragen aan het opbouwen van relaties (Tomioka et al., 2016), wat van belang is voor gezonder ouder worden met verminderende psychische problematiek (James et al., 2011). Er zijn verschillende factoren die een rol kunnen spelen in de mate van maatschappelijke participatie zoals gezondheid, opleidingsniveau en inkomen (Carver et al., 2018). Ouderschap kan ook een belangrijke rol spelen, maar onderzoek laat uiteenlopende bevindingen zien (Hank & Wagner, 2012).

Waarom kan het hebben van kinderen, of juist het ontbreken ervan, een belangrijke factor zijn die de mate van maatschappelijke participatie beïnvloedt? Eén van de mogelijke verklaringen is de centrale rol die kinderen spelen in het leven van ouders (Wenger et al., 2007). Verschillende studies benadrukken het belang van het ouderschap bij maatschappelijke participatie. Hierbij wordt het gezin beschouwd als een route naar maatschappelijke integratie

(Dykstra, 2006), omdat kinderen volwassenen helpen integreren in buurten en bijdragen aan het opbouwen van netwerken (Dykstra & Hägestad, 2007). Volwassenen zonder kinderen zouden daarentegen kleinere sociale netwerken hebben (Dykstra, 2006). In tegenstelling hiermee laat ander onderzoek zien dat volwassenen zonder kinderen vaker openbare plaatsen bezoeken en deelnemen aan activiteiten buitenshuis, zoals sportevenementen en cursussen (Wenger et al., 2007). Dit komt doordat ouders meer tijd thuis doorbrengen vanwege hun opvoedingsverantwoordelijkheden, terwijl volwassenen zonder kinderen actiever zijn buiten het huis en meer tijd hebben voor maatschappelijke participatie (Wenger et al., 2007).

In eerder onderzoek naar maatschappelijke participatie staat vaak de rol van het gezin en de familie grootte centraal als voorspeller, maar opvallend genoeg wordt er weinig specifieke aandacht besteed aan het al dan niet hebben van kinderen als determinerende factor (Nomaguchi & Milkie, 2003). Hoewel de rol van het gezin en de familie grootte veel aandacht krijgt in onderzoek, is het belangrijk om te erkennen dat het hebben van kinderen een unieke en aanzienlijke invloed kan hebben op de betrokkenheid van volwassenen bij maatschappelijke activiteiten.

Onderzoek specifiek naar maatschappelijke participatie tussen volwassenen met en zonder kinderen suggereert dat het krijgen van kinderen mogelijk verband houdt met positieve gevolgen voor de deelname in de gemeenschap (Pollmann-Schult, 2011) en daarom bestaat er bezorgdheid over het welzijn van volwassenen zonder kinderen (Dykstra & Hägestad, 2007). Ouders vertonen, in vergelijking met kinderloze individuen, doorgaans meer betrokkenheid op het gebied van religie en vrijwilligerswerk in vergelijking met volwassenen zonder kinderen (Pollmann-Schult, 2011). Het krijgen van kinderen hangt positief samen met vrijwilligerswerk, vooral bij ouders die samenwonen met hun kinderen (Einolf, 2017; Pollmann-Schult, 2011).

Naarmate de kinderen ouder worden, neemt deze betrokkenheid toe, vooral bij activiteiten waarbij de kinderen zelf betrokken zijn (Einolf, 2017). Ouders van schoolgaande kinderen zijn vaak actiever betrokken bij liefdadigheidsorganisaties en hebben een groter bewustzijn van maatschappelijke behoeften (Wiepking & Bekkers, 2012). Ze zijn vaak ook betrokken bij buitenschoolse activiteiten, zoals scouting en ouderverenigingen (Dunn et al., 2003). Daarnaast is vastgesteld dat jonge getrouwde stellen met kinderen sneller lid worden van religieuze organisaties en religieuze diensten bijwonen. Voor volwassenen zonder kinderen lijkt de verbinding met religieuze activiteiten aanzienlijk zwakker te zijn (Stolzenberg et al., 1995).

Dit onderzoek daarentegen richt zich op een ander domein van maatschappelijke participatie, gezien de bestaande kennis over religieuze participatie en vrijwilligerswerk. Specifiek zal deze studie de betrokkenheid bij sportactiviteiten en buurtinitiatieven onderzoeken. De nadruk ligt hierbij zowel op de deelname aan buurtactiviteiten als sportclubs, omdat een toename in participatie vaak wordt waargenomen binnen lokale gemeenschappen en buurten (Wang, Feng, Liu, & Lu, 2019). Onderzoek toont aan dat een sterke band tussen burens de bereidheid vergroot om actief bij te dragen aan de lokale gemeenschap (Cramm et al., 2012). Bovendien bevordert een grotere deelname aan buurtactiviteiten de aanmoediging tot participatie in sportclubactiviteiten (Wang et al., 2019). Deze bevindingen suggereren dat een verhoogde maatschappelijke samenhang in buurten en sportclubs bijdraagt aan een gevoel van verbondenheid, wat resulteert in een beter welzijn bij volwassenen (Kim et al., 2020, Oshio & Kan, 2019).

Daarnaast wijzen studies op verschillen in maatschappelijke participatie tussen mannen en vrouwen, waarbij geslacht een modererende rol speelt. Hoewel er nog weinig bekend is over de specifieke verschillen tussen mannen en vrouwen met betrekking tot sportclubactiviteiten en

buurtactiviteiten, laten studies naar andere aspecten van maatschappelijke participatie zien dat vrouwen een grotere betrokkenheid bij vrijwilligers- en liefdadigheidswerk, evenals bij religieuze netwerken tonen (Einolf, 2017). In tegenstelling hiermee zijn mannen doorgaans meer betrokken bij politiek gerelateerde netwerken (Einolf, 2017) en participeren ze vaker in servicegerichte activiteiten (Knoester & Eggebeen, 2006). Geslacht lijkt dus een rol te spelen bij de mate van maatschappelijke participatie.

In dit onderzoek wordt gecontroleerd voor partnerstatus, aangezien deze variabele de uitkomsten zou kunnen beïnvloeden (Y. Kim & Dew, 2016). Deze variabele wordt meegenomen om ervoor te zorgen dat de waargenomen effecten van de onafhankelijke variabelen op de afhankelijke variabele niet worden verstoord door de invloed van de partnerstatus.

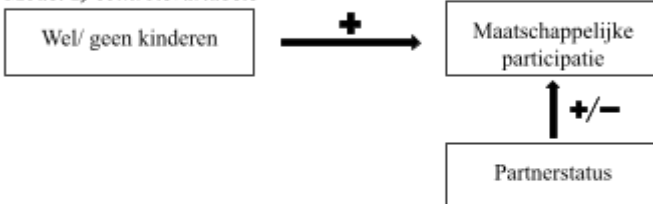
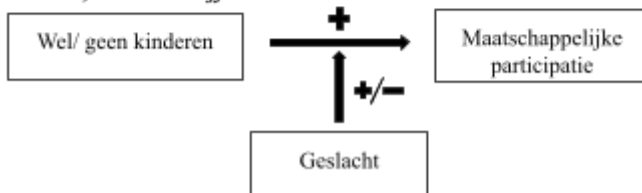
Doel en vraagstelling

In een samenleving waar psychische problemen toenemen, is het essentieel om te begrijpen hoe deze problemen verminderd of voorkomen kunnen worden (Trimbos-instituut, 2022). Onderzoek wijst uit dat deelname aan maatschappelijke activiteiten kan helpen bij het verminderen van bijvoorbeeld depressieve symptomen (Wang et al., 2019). Aangezien de mate van betrokkenheid sterk kan variëren tussen volwassenen met en zonder kinderen, is het belangrijk om verder te onderzoeken hoe dit eruit ziet voor deze twee doelgroepen. Op deze manier kunnen bijvoorbeeld interventies gericht op het verminderen van angststoornissen of voorkomen van psychische problematiek effectiever ingezet worden.

Om dit te onderzoeken is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: “In hoeverre is er een verband te zien tussen het wel of niet hebben van kinderen en de mate van maatschappelijke participatie?”. De onderzoeksvraag wordt beantwoord aan de hand van de volgende deelvragen:

- 1) “In hoeverre is er een verband te zien tussen het wel of niet hebben van kinderen en de mate van betrokkenheid bij buurtactiviteiten?”
- 2) “In hoeverre variëren de effecten van participatie in buurtactiviteiten onder volwassenen met of zonder kinderen tussen mannen en vrouwen?”
- 3) “In hoeverre is er een verband te zien tussen het wel of niet hebben van kinderen en de mate van betrokkenheid bij sportclubactiviteiten?”
- 4) “In hoeverre variëren de effecten van participatie in sportclubactiviteiten onder volwassenen met of zonder kinderen tussen mannen en vrouwen?”

Op basis van eerder onderzoek zijn de verwachtingen dat er meer betrokkenheid gevonden wordt in buurt- en sportclubactiviteiten voor volwassenen met kinderen dan voor volwassenen zonder kinderen (Dykstra & Hägestad, 2007; Pollmann-Schult, 2011, e.g.). Er wordt verwacht dat geslacht een rol speelt bij de maatschappelijke participatie, maar er is geen specifieke verwachting of de relatie tussen het wel en niet hebben van kinderen en de mate van maatschappelijke participatie sterker zal zijn bij mannen dan vrouwen, of andersom. Eerder onderzoek heeft geen eenduidige effecten op dit gebied aangetoond (Einolf, 2017; Knoester & Eggebeen, 2006). In Figuur 1 zijn de verwachtingen uitgewerkt in een conceptueel model.

Figuur 1*Conceptueel model**Model 1) hoofdeffect**Model 2) controlevariabele**Model 3) moderatie-effect***Methode****Onderzoeksdesign**

Aan de hand van een cross-sectionele kwantitatieve studie wordt er onderzocht in hoeverre het wel of niet hebben van kinderen de mate van maatschappelijke participatie beïnvloedt en of dit gemodereerd wordt door het geslacht van de volwassenen. Om de onderzoeksvraag te beantwoorden wordt er gebruik gemaakt van data uit een bestaande dataset, de National Child Development Study (NCDS) uit 1958 (Power & Elliott, 2005). Deze studie volgt meer dan 17.000 kinderen die in dezelfde week in maart 1958 in Groot-Brittannië geboren zijn. De leden van dit geboortecohort zijn gedurende een lange periode gevolgd, waarbij gegevens zijn verzameld over educatieve ontwikkeling, mentale gezondheid, welzijn, fysieke ontwikkeling, gezinsleven, economische omstandigheden, maatschappelijke participatie, werkgelegenheid en attitudes tegenover het leven (Power & Elliott, 2005).

Onderzoeksprocedure

Voor dit onderzoek is data gebruikt van een meetmoment waarop de respondenten de leeftijd van 50-51 jaar hadden bereikt, wat plaatsvond in de periode van augustus 2008 tot april 2009. Voorafgaand aan de meting ontvingen alle deelnemers een vragenlijst, die zelfstandig op de computer ingevuld moest worden. Vervolgens werd er bij de deelnemers thuis een interview van 60 minuten afgenomen met behulp van CAPI (Computer Assisted Personal Interview), waarin verschillende geheugen- en concentratietaken werden uitgevoerd, en een zelfinvulsectie (University of London et al., 2012). Relevante informatie over de maatschappelijke participatie is verzameld door variabelen te selecteren die betrekking hebben op de deelname aan sportclubs en buurtactiviteiten. Specifiek is onderzocht hoe vaak de deelnemer aan deze activiteiten deelneemt.

Participanten

De steekproef bestaat uit $N= 9790$ deelnemers, allemaal in de leeftijd van 50-51 jaar (University of London et al., 2012). Binnen de steekproef zijn er 4821 mannen (49%) en 4968 vrouwen (51%). De meerderheid van de volwassenen heeft gemiddeld twee biologische kinderen (41%). Daarnaast blijkt uit de steekproef dat de meerderheid van de deelnemers geen non-biologische kinderen heeft (89%).

Meetinstrumenten

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden zijn variabelen geselecteerd. De variabelen worden afzonderlijk opgenomen in het onderzoek om een helder beeld te krijgen van de gebieden waarop participatie-effecten zichtbaar zijn.

Voorspeller *wel of geen kinderen* is gemeten door het samenvoegen van twee variabelen waarbij de respondenten zijn gevraagd om aan te geven 1) hoeveel biologische en 2)

niet-biologische kinderen ze hebben. Deze twee variabelen zijn samengevoegd tot één variabele en hergecodeerd naar een dummy-variabele waarbij 0 staat voor ‘geen kinderen’ en 1 staat voor ‘wel kinderen’.

Voorspeller *betrokkenheid bij buurtactiviteiten* is gemeten door de respondent te vragen om aan te geven hoe vaak degene participeert in buurtactiviteiten, waarbij 1 staat voor ‘minstens één keer per week’, 2 staat voor ‘één keer per maand’, 3 staat voor ‘minder dan eens per maand’, en 4 staat voor ‘nooit’. Dit is hergecodeerd, waarbij 1 staat voor ‘nooit’, 2 staat voor ‘minder dan eens per maand’, 3 staat voor ‘één keer per maand’, en 4 staat voor ‘minstens één keer per week’.

Voorspeller *betrokkenheid bij sportclubactiviteiten* is gemeten door de respondent te vragen om aan te geven hoe vaak degene participeert in sportclubactiviteiten, waarbij 1 staat voor ‘minstens één keer per week’, 2 staat voor ‘één keer per maand’, 3 staat voor ‘minder dan eens per maand’, en 4 staat voor ‘nooit’. Dit is hergecodeerd, waarbij 1 staat voor ‘nooit’, 2 staat voor ‘minder dan eens per maand’, 3 staat voor ‘één keer per maand’, en 4 staat voor ‘minstens één keer per week’.

Moderatie effect *geslacht* is gemeten doormiddel van een dummy-variabele, waarbij 0 staat voor ‘man’ en 1 staat voor ‘vrouw’.

Voorspeller *partnerstatus* is gemeten door de respondent te vragen om aan te geven of ze al dan niet een partner hadden, waarbij 0 staat voor ‘geen partner’ en 1 staat voor ‘wel partner’.

Analyseplan

Voor deze kwantitatieve studie worden statistische analyses uitgevoerd met het programma Statistical Program for Social Sciences (SPSS). Als eerste wordt er een beschrijvende analyse uitgevoerd van de variabelen wel of geen kinderen, betrokkenheid bij

buurtactiviteiten, betrokkenheid bij sportclubactiviteiten, geslacht en partnerstatus. Hiervan zijn de gemiddelden, standaarddeviaties en de steekproefomvang berekend. Vervolgens is de samenhang tussen deze variabelen onderzocht met behulp van bivariate Pearson-correlatieanalyses.

Daarna worden twee meervoudige regressieanalyses uitgevoerd, elk gericht op buurtactiviteiten en sportclubactiviteiten afzonderlijk. De analyses worden opgebouwd in drie modellen, waarbij voor beide uitkomstmaten eerst het hoofdeffect tussen de onafhankelijke variabele wel of geen kinderen en de respectievelijke afhankelijke variabele activiteiten wordt onderzocht. In het tweede model wordt de controlevariabele partnerstatus toegevoegd. Ten slotte wordt in het derde model de interactievariabele tussen de onafhankelijke variabele wel of geen kinderen en de moderator variabele geslacht toegevoegd om te kijken of er sprake is van een moderatie-effect.

Resultaten

Beschrijvende analyses

In tabel 1 zijn de beschrijvende statistieken weergegeven van de onderzochte variabelen. De bevindingen tonen aan dat 84% van de steekproef wel kinderen heeft. De deelname aan buurt- en sportclubactiviteiten heeft in dit onderzoek een minimale score van 1 en een maximale score van 4, waarbij een hoge score duidt op een hogere mate van betrokkenheid bij de activiteiten. Het merendeel van de steekproef (64%) geeft aan minder dan eens per maand deel te nemen aan buurtactiviteiten ($M= 2,21$; $SD= 0,70$). Dit wijst erop dat de meeste mensen in de steekproef niet erg actief betrokken zijn bij buurtactiviteiten, omdat ze minder dan eens per maand deelnemen aan activiteiten. In tegenstelling tot de buurtactiviteiten, blijkt uit de bevindingen dat het overgrote deel van de deelnemers wekelijks aan sportclubactiviteiten (76%)

deelneemt, wat suggereert dat er een hoger niveau van actieve betrokkenheid is bij sportclubactiviteiten ($M= 3,64$; $SD= 0,70$). De steekproef laat een bijna gelijke verdeling zien wat betreft geslacht, waarbij vrouwen ongeveer de helft (51%) uitmaken. Bovendien blijkt dat een meerderheid van de participanten een partner heeft (69%).

Tabel 1

Beschrijving van de Variabelen Kinderen, Buurtactiviteiten, Sportclubactiviteiten, Geslacht en Partnerstatus

	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>
Kinderen					
Wel kinderen	8213 (84%)				
Geen kinderen	1545 (16%)				
Buurtactiviteiten					
		2,21	0,70	1,00	4,00
Nooit	47 (10%)				
Minder dan eens per maand	288 (64%)				
1 keer per maand	89 (20%)				
1 keer per week	27 (6%)				
Sportclubactiviteiten					
		3,64	0,70	1,00	4,00
Nooit	40 (2%)				
Minder dan eens per maand	128 (7%)				
1 keer per maand	278 (15%)				
1 keer per week	1387 (76%)				
Geslacht					
Man	4821 (49%)				
Vrouw	4968 (51%)				
Partnerstatus					
Wel partner	6744 (69%)				
Geen partner	3039 (31%)				

Correlatieanalyse

Tabel 2 biedt inzicht in de onderlinge relaties tussen de variabelen kinderen, buurtactiviteiten, sportclubactiviteiten, geslacht en partnerstatus door middel van bivariate Pearson-correlatieanalyse. De correlatie tussen het wel of niet hebben van kinderen en de betrokkenheid bij buurtactiviteiten ($r= -0,01$) en sportclubactiviteiten ($r= 0,03$) is zeer zwak. Deze bevindingen impliceren dat er geen significante correlatie is tussen het wel of niet hebben

van kinderen en de mate van betrokkenheid bij zowel buurt- als sportclubactiviteiten. Er blijkt een zwakke negatieve correlatie tussen geslacht en buurtactiviteiten ($r = -0,10$; $p < 0,05$), wat impliceert dat vrouwen minder vaak betrokken zijn bij buurtactiviteiten dan mannen. Verder is er een zwakke positieve correlatie tussen geslacht en deelname aan sportclubactiviteiten ($r = 0,07$; $p < 0,01$), wat suggereert dat vrouwen vaker betrokken zijn bij sportclubactiviteiten dan mannen. Daarnaast is er een zwakke positieve correlatie tussen het hebben van kinderen en de partnerstatus ($r = 0,28$; $p < 0,01$). Dit suggereert dat respondenten die kinderen hebben ook vaker een partner hebben. Daarentegen blijkt er een zwakke negatieve correlatie tussen partnerstatus en deelname aan sportclubs en buurtactiviteiten ($r = -0,02$), wat suggereert dat het hebben van een partner mogelijk verband houdt met minder betrokkenheid bij deze activiteiten.

Tabel 2

Correlaties- Pearson Correlatie

	1	2	3	4	5
1. Kinderen (wel kinderen= 1)	1				
2. Buurtactiviteiten	-0,01	1			
3. Sportclubactiviteiten	0,03	0,01	1		
4. Geslacht (vrouw=1)	0,03**	-0,10*	0,07**	1	
5. Partnerstatus (wel partner=1)	0,28**	-0,02	-0,02	-0,17	1

Noot. * $p < 0,05$, tweezijdig. ** $p < 0,01$, tweezijdig.

Meervoudige Regressieanalyse

Relatie tussen het wel of niet hebben van kinderen en buurtactiviteiten

Voor deelvraag 1) “*In hoeverre is er een verband te zien tussen het wel of niet hebben van kinderen en de mate van betrokkenheid bij buurtactiviteiten?*” is een meervoudige regressieanalyse uitgevoerd om het hoofdeffect te toetsen met de variabelen kinderen en buurtactiviteiten (tabel 3, model 1). De bevindingen tonen aan dat er geen significant effect is

tussen het hebben van kinderen en de betrokkenheid bij buurtactiviteiten ($p=0,90$; $\beta= -0,01$). Dit betekent dat in dit onderzoek geen verschil is gevonden tussen volwassenen met en zonder kinderen in hun deelname aan buurtactiviteiten.

In het tweede model is de controlevariabele, partnerstatus, toegevoegd aan het model met het hoofdeffect van het wel of niet hebben van kinderen op de deelname aan buurtactiviteiten (*tabel 3, model 2*). De samenhang tussen het al dan niet hebben van kinderen en de betrokkenheid bij buurtactiviteiten blijft niet significant ($p= 0,95$, $\beta= -0,00$). Dit is niet in lijn met de hypothese, waarin verwacht werd dat volwassenen met kinderen meer betrokken zijn bij buurtactiviteiten. De verklaarde variantie in model 1 en 2 is 0% ($R^2=,00$; $p= 0,90$; $p=0,98$), wat betekent dat, op basis van deze data, de variantie voor de mate van betrokkenheid in buurtactiviteiten niet verklaard wordt door het wel of niet hebben van kinderen of door het wel of niet hebben van een partner.

Moderator ‘geslacht’ op de relatie tussen het wel of niet hebben van kinderen en participatie in buurtactiviteiten

Voor deelvraag 2) “*In hoeverre variëren de effecten van participatie in buurtactiviteiten onder volwassenen met of zonder kinderen tussen mannen en vrouwen?*” is in het derde model het modererende effect, geslacht, toegevoegd aan het model met het hoofdeffect van het al dan niet hebben van kinderen en de deelname aan buurtactiviteiten (*tabel 3, model 3*). Uit resultaten blijkt dat het interactie-effect van geslacht niet significant is ($p=0,86$; $\beta= -0,02$). De relatie tussen het al dan niet hebben van kinderen en de mate van betrokkenheid in buurtactiviteiten verschilt niet tussen mannen en vrouwen. Dit komt niet overeen met de hypothese, er werd verwacht dat de relatie verschillend zou zijn voor mannen en vrouwen. De verklaarde variantie in model 3 is 0% ($R^2=,00$; $p=0,44$), wat betekent dat het wel of niet hebben van kinderen de mate

betrokkenheid in buurten niet verklaart, ook niet wanneer geslacht als moderator wordt meegenomen.

Tabel 3

Meervoudige Lineaire Regressie- analyse van de Deelname aan Buurtactiviteiten

Variabelen	Model 1				Model 2				Model 3			
	β	SE	95% bhi	p	β	SE	95% bhi	p	β	SE	95% bhi	p
Intercept	2,22	0,07	[2,07; 2,36]	<,001	2,22	0,08	[2,06; 2,38]	<,001	2,28	0,12	[2,06; 2,51]	<,001
Kinderen (wel kinderen= 1)	-0,01	0,08	[-0,17; 0,15]	0,90	-0,00	0,09	[-0,18; 0,16]	0,95	0,01	0,13	[-0,24; 0,26]	0,94
Partnerstatus (wel partner =1)					-0,01	0,08	[-0,16; 0,14]	0,87	-0,01	0,08	[-0,17; 0,13]	0,81
Geslacht (vrouw= 1)									-0,07	0,15	[-0,39; 0,18]	0,48
Kinderen x Geslacht									-0,02	0,17	[-0,35; 0,29]	0,86
Adjusted R Square	-,00				-,00				,00			
p	0,90				0,98				0,44			

Noot. $N= 9790$. Tweezijdig getoetst.

Relatie tussen het wel of niet hebben van kinderen en sportclubactiviteiten

Voor deelvraag 3) “*In hoeverre is er een verband te zien tussen het wel of niet hebben van kinderen en de mate van betrokkenheid bij sportclubactiviteiten?*” is een tweede meervoudige regressieanalyse uitgevoerd om het hoofdeffect te toetsen met als voorspeller het wel of niet hebben van kinderen en als uitkomst de mate van deelname aan sportclubactiviteiten (tabel 4, model 1). De bevindingen tonen aan dat er geen significant effect is tussen het hebben van kinderen en de betrokkenheid bij sportclubactiviteiten ($p=0,15$; $\beta= 0,03$). Dit betekent dat in dit onderzoek geen verschil is gevonden tussen volwassenen met en zonder kinderen in hun deelname aan sportclubactiviteiten.

In het tweede model is de controlevariabele, partnerstatus, toegevoegd aan het model met het hoofdeffect van het wel of niet hebben van kinderen op de deelname aan sportclubactiviteiten (*tabel 4, model 2*). De samenhang tussen het al dan niet hebben van kinderen en de betrokkenheid bij sportclubactiviteiten blijft niet significant ($p= 0,07$; $\beta= 0,04$). Dit is niet in lijn met de hypothese, waarin verwacht werd dat volwassenen met kinderen meer betrokken zijn bij sportclubactiviteiten. De verklaarde variantie in model 1 en 2 is 0% ($R^2=,00$; $p=0,15$; $p= 0,13$), wat betekent dat, op basis van deze data, de variantie voor de mate van betrokkenheid in sportclubactiviteiten niet verklaard wordt door het wel of niet hebben van kinderen of door het wel of niet hebben van een partner.

Moderator ‘geslacht’ op de relatie tussen het wel of niet hebben van kinderen en participatie bij sportclubs

Voor deelvraag 4) “*In hoeverre variëren de effecten van participatie in sportclubactiviteiten onder volwassenen met of zonder kinderen tussen mannen en vrouwen?*” is in het derde model het modererende effect, geslacht, toegevoegd aan het model met het hoofdeffect van het al dan niet hebben van kinderen en de deelname aan sportclubactiviteiten (*tabel 4, model 3*). Uit resultaten blijkt dat het interactie-effect van geslacht niet significant is ($p=0,75$; $\beta= -0,02$). De relatie tussen het al dan niet hebben van kinderen en de mate van betrokkenheid bij sportclubs verschilt niet tussen mannen en vrouwen. Dit komt niet overeen met de hypothese, er werd verwacht dat de relatie verschillend zou zijn voor mannen en vrouwen. De verklaarde variantie in model 3 is 1% ($R^2=,01$; $p= 0,01$), wat betekent dat de mate van betrokkenheid bij sportclubs voor 1% verklaard wordt door het wel of niet hebben van kinderen.

Tabel 4*Meervoudige Lineaire Regressie- analyse van de Deelname aan Sportclubactiviteiten*

Variabelen	Model 1				Model 2				Model 3			
	β	SE	95% bhi	p	β	SE	95% bhi	p	β	SE	95% bhi	p
Intercept	3,58	0,04	[3,50; 3,67]	<,001	3,61	0,05	[3,51; 3,70]	<,001	3,56	0,06	[3,45; 3,67]	<,001
Kinderen (wel kinderen= 1)	0,03	0,05	[-0,02; 0,16]	0,15	0,04	0,05	[-0,01; 0,19]	0,07	0,05	0,06	[-0,02; 0,22]	0,10
Partnerstatus (wel partner= 1)					-0,03	0,04	[-0,13; 0,02]	0,16	-0,03	0,04	[-0,13; 0,03]	0,18
Geslacht (vrouw =1)									0,9	0,09	[-0,05; 0,31]	0,16
Kinderen x Geslacht									-0,02	0,10	[-0,23; 0,16]	0,75
Adjusted R Square	,00				,00				,01			
p	0,15				0,13				0,01			

Noot. N= 9790. Tweezijdig getoetst.

Discussie

Dit onderzoek is uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de relatie tussen het al dan niet hebben van kinderen en de mate van maatschappelijke participatie bij volwassenen, waarbij de focus lag op de deelname aan buurtactiviteiten en sportclubs. Daarnaast is onderzocht of geslacht een modererende rol speelde in deze relatie. Eerder onderzoek laat zien dat deelname aan maatschappelijke activiteiten kan helpen bij het verminderen van bijvoorbeeld depressieve symptomen (Wang et al., 2019), en dat de mate van betrokkenheid kan variëren tussen volwassenen met en zonder kinderen. In een samenleving met toenemende psychische problemen, is het onderzoek naar deze twee doelgroepen belangrijk.

Als eerste werd verwacht dat ouders meer maatschappelijke participatie zouden vertonen in vergelijking met volwassenen zonder kinderen. Deze veronderstelling wordt ondersteund door eerdere bevindingen die aangeven dat ouders over het algemeen een grotere betrokkenheid tonen bij de gemeenschap (Nomaguchi & Milkie, 2003), en dat het gezin wordt beschouwd als een belangrijke factor voor maatschappelijke integratie. Kinderen helpen bij het opbouwen van netwerken en daarbij aan de integratie in de gemeenschap (Dykstra, 2006; Dykstra & Hägestad, 2007). De bevindingen voor zowel onderzoeksvraag 1), die de relatie tussen het wel of niet hebben van kinderen en de betrokkenheid bij buurtactiviteiten onderzoekt, als onderzoeksvraag 3), gericht op de betrokkenheid bij sportclubactiviteiten, tonen geen significant effect. Dit betekent dat de hypothese, waarin werd verwacht dat het hebben van kinderen zou leiden tot een hogere betrokkenheid bij maatschappelijke participatie, niet wordt ondersteund door de resultaten. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat ouders veel tijd en aandacht aan de zorg voor de kinderen besteden, waardoor ze minder tijd hebben voor maatschappelijke activiteiten (Roeters & Bucx, 2018). Volwassenen zonder kinderen hebben meestal een kleiner sociaal netwerk, aangezien zij de sociale contacten die via kinderen tot stand komen, niet ervaren (Kalmijn, 2012). Dit kan zorgen voor een verminderende deelname aan maatschappelijke activiteiten.

Een ander doel van deze studie was om te onderzoeken of de relatie tussen het wel of niet hebben van kinderen en de mate van maatschappelijke participatie verschillend is voor vrouwen en mannen. Er werd verwacht dat het effect van het wel of niet hebben van kinderen op de mate van betrokkenheid anders zou zijn voor vrouwen dan voor mannen (Einolf, 2017; Knoester & Eggebeen, 2006). De onderzoeksresultaten van geslacht op de relatie tussen het wel of niet hebben van kinderen en de betrokkenheid bij buurtactiviteiten of sportclubs tonen geen

significant effect. Deze bevindingen suggereren dat de hypothese, waarin werd verondersteld dat de mate van maatschappelijke participatie tussen volwassenen met en zonder kinderen zou verschillen tussen mannen en vrouwen, niet wordt bevestigd door de resultaten. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de traditionele genderrollen in de samenleving veranderen, wat leidt tot meer gendergelijkheid (Inglehart & Norris, 2003). Door de verschuiving van de genderrollen, nemen partners steeds meer gedeelde verantwoordelijkheden op zich (Bianchi & Milkie, 2010). Dit suggereert dat zowel volwassenen met als zonder kinderen waarschijnlijk taken en tijd gelijkjer verdelen, waardoor zowel mannen als vrouwen een vergelijkbare mate van betrokkenheid bij maatschappelijke activiteiten kunnen vertonen.

Beperkingen en implicaties voor vervolgonderzoek

Dit onderzoek heeft enkele beperkingen, dus is het belangrijk om de resultaten met enige voorzichtigheid te interpreteren. De eerste beperking van dit onderzoek is dat er sprake was van slechts één meetmoment, waardoor het niet mogelijk is om causale verbanden vast te stellen. Hierdoor is de mate van maatschappelijke participatie maar op één moment onderzocht, terwijl er mogelijk verschillen kunnen zijn tussen verschillende leeftijdscategorieën. Om hier meer inzicht in te krijgen is het belangrijk om longitudinaal onderzoek te doen. Ook is er sprake van grote missende waarden bij de variabelen 'buurtactiviteiten' en 'sportclubactiviteiten', waarbij een groot aantal respondenten de bijbehorende vraag niet heeft ingevuld. Dit kan leiden tot vertekeningen in de resultaten en beperkingen in de nauwkeurigheid van de analyses. Daarnaast zijn alle deelnemers in de steekproef afkomstig uit hetzelfde land, wat de generaliseerbaarheid van de resultaten naar een bredere populatie kan beperken. Het is mogelijk dat de maatschappelijke participatie verschilt tussen verschillende culturele, sociale of geografische contexten (Pollmann-Schult, 2014). Daarom is het van belang dat toekomstig onderzoek een

meer diverse steekproef heeft. Bovendien is het belangrijk op te merken dat dit een groot onderzoek is met veel verschillende variabelen. De variabele maatschappelijke participatie bestond uit veel verschillende aspecten. In dit onderzoek is ervoor gekozen om te focussen op deelname aan buurt- en sportclubactiviteiten. Voor vervolgonderzoek zou het zinvol kunnen zijn om meerdere aspecten van maatschappelijke participatie mee te nemen, zoals lidmaatschap van milieugroepen, vrijwilligersorganisaties, vrouwenverenigingen of scoutinggroepen om zo een uitgebreider beeld van maatschappelijke participatie te krijgen.

In vervolgonderzoek kan worden gekeken naar de invloed van andere factoren op de relatie tussen volwassenen met en zonder kinderen en maatschappelijke participatie, om een duidelijker beeld te schetsen, aangezien deze factoren in dit onderzoek niet zijn meegenomen. Bijvoorbeeld, de leeftijd van kinderen kan een rol spelen, omdat de betrokkenheid van ouders kan variëren naarmate de kinderen ouder worden (Einolf, 2017). Dit kan de mate van deelname aan maatschappelijke activiteiten beïnvloeden. Daarnaast kan er rekening gehouden worden met de invloed van cultuur en inkomen. Verschillende culturele contexten kunnen leiden tot verschillen in beschikbare middelen en financiële kosten voor deelname aan maatschappelijke activiteiten (Pollmann-Schult, 2014; Hansen, 2011). Dit kan van invloed zijn op de mogelijkheid van volwassenen om deel te nemen aan activiteiten.

Conclusie

Dit onderzoek biedt ondanks de beperkingen inzicht in de relatie tussen het wel of niet hebben van kinderen en de mate van maatschappelijke participatie. De onderzoeksresultaten laten zien dat er geen relatie is tussen het al dan niet hebben van kinderen en de betrokkenheid bij maatschappelijke activiteiten en dat deze relatie niet verschillend is voor mannen en vrouwen. Ondanks deze bevindingen toont ander onderzoek aan dat deelname aan maatschappelijke

activiteiten kan helpen bij het verminderen van bijvoorbeeld depressieve symptomen (Wang et al., 2019), en dat het hebben van kinderen een unieke en aanzienlijke invloed kan hebben op de betrokkenheid van volwassenen bij maatschappelijke activiteiten. Daarom is het van belang om dieper onderzoek te verrichten naar de relatie tussen het wel en niet hebben van kinderen en de mate van maatschappelijke participatie omdat dit zou kunnen helpen bij het ontwikkelen van effectievere interventies gericht op het verminderen van angststoornissen of voorkomen van psychische problematiek.

Literatuur

- Bianchi, S. M., & Milkie, M. A. (2010). Work and Family Research in the First Decade of the 21st Century. *Journal Of Marriage And The Family/Journal Of Marriage And Family*, 72(3), 705–725. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2010.00726.x>
- Carver, L. F., Beamish, R., Phillips, S. P., & Villeneuve, M. (2018). A Scoping Review: Social Participation as a Cornerstone of Successful Aging in Place among Rural Older Adults. *Geriatrics*, 3(4), 75. <https://doi.org/10.3390/geriatrics3040075>
- Chiao, C., Weng, L., & Botticello, A. L. (2011). Social participation reduces depressive symptoms among older adults: An 18-year longitudinal analysis in Taiwan. *BMC Public Health*, 11(1). <https://doi.org/10.1186/1471-2458-11-292>
- Cramm, J. M., Van Dijk, H. M., & Nieboer, A. P. (2012). The Importance of Neighborhood Social Cohesion and Social Capital for the Well Being of Older Adults in the Community. *The Gerontologist*, 53(1), 142–152. <https://doi.org/10.1093/geront/gns052>
- Dunn, J. S., Kinney, D. A., & Hofferth, S. L. (2003). Parental Ideologies and Children's After-School Activities. *American Behavioral Scientist*, 46(10), 1359–1386. <https://doi.org/10.1177/0002764203046010006>
- Dykstra, P. A. (2006). Off the Beaten Track. *Research On Aging*, 28(6), 749–767. <https://doi.org/10.1177/0164027506291745>
- Dykstra, P. A., & Hägestad, G. O. (2007). Roads less taken. *Journal Of Family Issues*, 28(10), 1275–1310. <https://doi.org/10.1177/0192513x07303822>
- Einolf, C. J. (2017). Parents' Charitable Giving and Volunteering: Are They Influenced by Their Children's Ages and Life Transitions? Evidence From a Longitudinal Study in the United

- States. *Nonprofit And Voluntary Sector Quarterly*, 47(2), 395–416.
<https://doi.org/10.1177/0899764017737870>
- Hank, K., & Wagner, M. (2012). Parenthood, Marital Status, and Well-Being in Later Life: Evidence from SHARE. *Social Indicators Research*, 114(2), 639–653.
<https://doi.org/10.1007/s11205-012-0166-x>
- Hansen, T. (2011). Parenthood and Happiness: a Review of Folk Theories Versus Empirical Evidence. *Social Indicators Research*, 108(1), 29–64.
<https://doi.org/10.1007/s11205-011-9865-y>
- Holt-Lunstad, J., & Lefler, M. (2021). Social integration. In *Springer eBooks* (pp. 4577–4586).
https://doi.org/10.1007/978-3-030-22009-9_646
- Inglehart, R., & Norris, P. (2003). *Rising tide*. <https://doi.org/10.1017/cbo9780511550362>
- James, B. D., Boyle, P. A., Buchman, A. S., & Bennett, D. A. (2011). Relation of Late-Life Social Activity With Incident Disability Among Community-Dwelling Older Adults. *The Journals Of Gerontology: Series A*, 66A(4), 467–473.
<https://doi.org/10.1093/gerona/glq231>
- Kalmijn, M. (2012). Longitudinal analyses of the effects of age, marriage, and parenthood on social contacts and support. *Current Perspectives On Aging And The Life Cycle*, 17(4), 177–190. <https://doi.org/10.1016/j.alcr.2012.08.002>
- Kim, E. S., Song, M., Kawachi, I., & VanderWeele, T. J. (2020). Perceived neighborhood social cohesion and subsequent health and well-being in older adults: An outcome-wide longitudinal approach. *Health & Place*, 66, 102420.
<https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2020.102420>

- Kim, Y., & Dew, J. (2016). Marital Investments and Community Involvement. *Sociological Perspectives*, 59(4), 743–759. <https://doi.org/10.1177/0731121415601270>
- Knoester, C., & Eggebeen, D. J. (2006). The Effects of the Transition to Parenthood and Subsequent Children on Men's Well-Being and Social Participation. *Journal Of Family Issues*, 27(11), 1532–1560. <https://doi.org/10.1177/0192513x06290802>
- Nomaguchi, K., & Milkie, M. A. (2003). Costs and Rewards of Children: The Effects of Becoming a Parent on Adults' Lives. *Journal Of Marriage And Family*, 65(2), 356–374. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2003.00356.x>
- Oshio, T., & Kan, M. (2019). Preventive impact of social participation on the onset of non-communicable diseases among middle-aged adults: A 10-wave hazards-model analysis in Japan. *Preventive Medicine*, 118, 272–278. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2018.11.016>
- Pollmann-Schult, M. (2011). Soziale Integration und Lebenszufriedenheit kinderloser Frauen und Männer im mittleren und höheren Erwachsenenalter. *Zeitschrift Für Gerontologie Und Geriatrie*, 44(6), 411–416. <https://doi.org/10.1007/s00391-011-0233-y>
- Pollmann-Schult, M. (2014). Parenthood and Life Satisfaction: Why Don't Children Make People Happy? *Journal Of Marriage And The Family/Journal Of Marriage And Family*, 76(2), 319–336. <https://doi.org/10.1111/jomf.12095>
- Power, C., & Elliott, J. (2005). Cohort profile: 1958 British birth cohort (National Child Development Study). *International Journal Of Epidemiology*, 35(1), 34–41. <https://doi.org/10.1093/ije/dyi183>

- Roeters, A., & Bucx, F. (2018). Kijk op kinderopvang. *Sociaal en Cultureel Planbureau*.
<https://www.narcis.nl/publication/RecordID/oai%3Aascp.nl%3Ab26d309e-79d5-436e-9b18-4ed057d29168>
- Stolzenberg, R. M., Blair-Loy, M., & Waite, L. J. (1995). Religious Participation in Early Adulthood: Age and Family Life Cycle Effects on Church Membership. *American Sociological Review*, *60*(1), 84. <https://doi.org/10.2307/2096347>
- Tomioka, K., Kurumatani, N., & Hosoi, H. (2016). Association Between Social Participation and 3-Year Change in Instrumental Activities of Daily Living in Community-Dwelling Elderly Adults. *Journal Of The American Geriatrics Society*, *65*(1), 107–113.
<https://doi.org/10.1111/jgs.14447>
- Trimbos-instituut. (2022, 1 december). Sterke toename psychische aandoeningen bij volwassenen. *Trimbos-instituut*.
<https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/sterke-toename-psychische-aandoeningen-bij-volwassenen/>
- University of London. Institute of Education. Centre for Longitudinal Studies. (2012). *National Child Development Study: Sweep 8, 2008-2009*. [data collection]. 3rd Release. UK Data Service. SN: 6137, DOI: <http://doi.org/10.5255/UKDA-SN-6137-2>
- Wang, R., Feng, Z., Liu, Y., & Lü, Y. (2019). Relationship between neighbourhood social participation and depression among older adults: A longitudinal study in China. *Health & Social Care in The Community*, *28*(1), 247–259. <https://doi.org/10.1111/hsc.12859>
- Wenger, G. C., Dykstra, P. A., Melkas, T., & Knipscheer, K. (2007). Social Embeddedness and Late-Life Parenthood. *Journal Of Family Issues*, *28*(11), 1419–1456.
<https://doi.org/10.1177/0192513x07303895>

Wiepking, P., & Bekkers, R. (2012). Who gives? A literature review of predictors of charitable giving. Part Two: Gender, family composition and income. *Voluntary Sector Review*, 3(2), 217–245. <https://doi.org/10.1332/204080512x649379>